

Pedagogisch Werkplan Buitenschoolse opvang Groene Draad

Buitenschoolse opvang Groene Draad

Schrijfsessie: 3 juli 2019
Laatst bijgewerkt: december 2024
Vergunning: 110 kindplaatsen

Locatie gegevens

Adres: Van Hogendorpstraat 1025
Postcode: 3135 BK Vlaardingen
Telefoonnummer: 010-3136270 / 06-39837136
Emailadres: opvang.groenedraad@wijzer.nu
LRKP-nummer: 533538725

Inhoud

Inleiding	3
Doelstelling, missie/visie van Wijzer in Opvang en Onderwijs	3
De locatie	4
In het kindcentrum	5
Het Pedagogisch klimaat	5
Pedagogische ondersteuning	5
Mentorschap	5
Verzorging en gezonde leefstijl	6
Activiteitsaanbod	6
Inzet van medewerkers	6
Vaste gezichten	7
Dagindeling	7
De Centrale Vakantie Opvang Vlaardingen	7
Plaatsing	8
Wennen	9
Ouderportaal Konnect	9
Overdracht, ouderbijeenkomsten en informatie	9
Oudercommissie	9
Kinderparticipatie op de BSO	9
Klachten en geschillencommissie	10
De pedagogisch basisdoelen in de praktijk	11
De interactievaardigheden in de praktijk	13

Inleiding

Wijzer in Opvang en Onderwijs is een overkoepelende organisatie in Vlaardingen en Maassluis voor integrale kindcentra, kinderopvang, speciaal (basis) onderwijs, speciaal voortgezet onderwijs en onderwijs voor nieuwkomers. Wijzer in Opvang en Onderwijs heeft een openbare identiteit. Dit pedagogisch werkplan is gebaseerd op het pedagogisch beleid van Wijzer in Opvang en Onderwijs. Hierin is te lezen hoe de medewerkers uitvoering geven aan de diverse wet- en regelgeving vanuit de WET IKK en de pedagogisch basisdoelen die zijn omschreven door ontwikkelingspsycholoog Marianne Riksen-Walraven. In dit werkplan is het belang van partnerschap met ouders omschreven en via welke methode kinderen gevolgd worden in de ontwikkeling.

Doelstelling, missie/visie van Wijzer in Opvang en Onderwijs

Welbevinden is een voorwaarde voor kinderen en medewerkers om zich te kunnen ontwikkelen. Wijzer in Opvang en Onderwijs stelt zich ten doel gedurende de dag of een gedeelte daarvan de zorg, opvoeding en onderwijs op zich te nemen van kinderen vanaf 10 weken tot en met het einde van de basisschoolleeftijd. Het kind staat centraal, voelt zich welkom, gezien en gehoord en krijgt alle mogelijkheden om zich te ontwikkelen en talenten te ontdekken. De medewerkers creëren een veilige en inspirerende omgeving en streven naar een doorgaande lijn voor ieder kind vanuit één visie en één team. De medewerkers zorgen dat, ongeacht verschillen, het talent wordt benut en dat iedereen meedoet.

De medewerkers voelen zich betrokken en van betekenis voor de ontwikkeling van alle kinderen. Door een uitdagend aanbod sluiten we naadloos aan bij de behoefte, eigenheid en ontwikkelingsmogelijkheden van ieder kind. De medewerkers zorgen voor opvang en onderwijs op maat.

De medewerkers hebben een belangrijke rol in de ontwikkeling van kinderen. Er wordt van de medewerkers verwacht dat zij in de dagelijkse uitvoering van hun functie de geformuleerde uitgangspunten, kaders, ideeën en werkwijzen die zijn omschreven in het Pedagogisch Kader gebruiken en hieraan verdieping geven om kinderen te helpen en te stimuleren in hun ontwikkeling. We hebben het dan over onderstaande pedagogisch basisdoelen;

- Het bieden van emotionele en fysieke veiligheid
- Gelegenheid bieden tot het ontwikkelen van persoonlijke competenties
- Gelegenheid bieden tot het ontwikkelen van sociale competenties
- Overdracht van normen en waarden

Om deze pedagogisch basisdoelen na te streven verwachten wij van de pedagogisch medewerkers dat zij beschikken over de juiste interactievaardigheden;

1. sensitieve responsiviteit
2. respect voor autonomie
3. structureren en grenzen stellen
4. praten en uitleggen
5. ontwikkelingsstimulering
6. begeleiden van interacties

De pedagogisch basisdoelen en de interactievaardigheden in de praktijk, zijn aan het einde van dit document te lezen.

De locatie

Onze buitenschoolse opvang is gehuisvest in het gebouw de Groene Draad en biedt opvang aan kinderen in de leeftijd van 4-13 jaar. De buitenschoolse opvang biedt in schoolweken voorschoolse opvang van 7.30-8.30 uur en naschoolse opvang van 14.00-18.30 uur. Ook is het mogelijk om vroege opvang af te nemen vanaf 7.00 uur, inclusief ontbijt.

De Groene Draad vormt samen met de Jan Ligthart school een integraal kindcentrum, te noemen IKC Jan Ligthart. Wij bieden opvang aan kinderen van het Jan Ligthart, van andere Wijzer scholen en van andere schoolbesturen. Wanneer IKC Jan Ligthart een *studiedag heeft en het kindaantal het toe laat, wordt er aan kinderen met een vakantiepakket extra opvang geboden. Kinderen van andere scholen kunnen hierbij aansluiten. Dit geldt ook voor de schoolvakanties. Op de Groene Draad de vakantieopvang centraal geregeld.

*Tijdens studiedagen werken we met verticale groepen. In de leeftijd 4 tot 13 jaar mag 1 beroepskracht tot en met 11 kinderen opvangen.

BSO Groene Draad	Vergunning maximale capaciteit: 110 kinderen	Capaciteit per groep	Aantal Pm-ers
Panda's	4-7 jaar	Maximaal 20 kinderen	2
Pinguins	4-7 jaar	Maximaal 20 kinderen	2
Apen	7-9 jaar	Maximaal 22 kinderen	2
Zebra's	7-9 jaar	Maximaal 22 kinderen	2
Tijgers	9-13 jaar	Maximaal 24 kinderen	2

De opvang wordt in het gebouw van De Groene Draad aangeboden. Hiertoe hebben wij de beschikking over één centrale ruimte die mede gebruikt wordt als rijke speel- en leeromgeving, een speelzaal/gymzaal, de alles ruimte (Jenaplan) en de 2 kleuterlokalen (Jenaplan). In de praktijk zullen wij geen gebruik maken van de kleuterlokalen tenzij nodig en noodzakelijk.

Iedere groep heeft een eigen stamtafel waar de kinderen gezamenlijk hun eet/drink momenten hebben en deel kunnen nemen aan gerichte activiteiten.

In de ruimte zijn diverse speelhoeken gecreëerd, waardoor verschillend spel wordt uitgelokt. De spelmaterialen bieden uitdaging. Er is een huishoek, een bouw/legohoek, een hoek met poppen, een knutselkast, een leeshoek, een spelletjeskast en een tv-hoek. Ook is er een terug-trek hoek (onder de trap) waar kinderen even tot zichzelf kunnen komen. De tv wordt gebruikt bij bijvoorbeeld dansactiviteiten.

In de alles-ruimte verzorgen wij de bakactiviteiten. Vanuit alle hoeken is contact met de medewerkers mogelijk. De kinderen worden gestimuleerd het spelmateriaal in de hoeken te gebruiken, maar ook na spel het materiaal op te ruimen.

In de ruimte staat een podium waar kinderen worden uitgedaagd tot toneelspel en optreden. Ook wordt er een interactieve beweegvloer geïnstalleerd om het spelend leren en samen spelen te bevorderen.

wordt opgesteld. Eventuele zorgen worden met de ouders en de interne begeleider van het IKC besproken. Na toestemming van ouders kan contact opgenomen worden met het CJG of een andere relevante externe organisatie.

Verzorging en gezonde leefstijl

Wijzer in Opvang en Onderwijs heeft een gezond voedingsbeleid welke wij in de buitenschoolse opvang hanteren. Als tussendoortje bieden wij fruit of volkorenproducten aan. Er wordt melk, vruchtenthee of water gedronken. Bij seizoenvieringen (Sinterklaas, Pasen etc.) kan hiervan worden afgeweken. Bij traktaties adviseren wij ouders dit op een gezonde wijze te doen. Snoeptraktaties etc. geven we zo veel mogelijk mee naar huis.

Wij begeleiden en stimuleren de kinderen in hygiënisch toilet gebruik. Zoals handen wassen, zitten op de wc en doortrekken.

We ventileren de ruimtes zodra we binnenkomen. Er is een goed werkend ventilatiesysteem. De medewerkers zijn zich bewust van een voorbeeldfunctie in veilig, gezond en hygiënisch werken. Wijzer in Opvang en Onderwijs hanteert het Veiligheid en Gezondheid beleid.

Activiteitsaanbod

Er wordt een periode activiteitenplanning gemaakt die zichtbaar is voor medewerkers. Deze bespreken we iedere dag met de kinderen. De kinderen kunnen kiezen aan welke activiteit zij mee willen doen. Bij activiteiten waaraan meer dan dertig kinderen willen deelnemen, kiezen wij voor het splitsen in kleinere groepjes. Dit doen wij om het overzicht goed te bewaken. Op deze manier krijgt ieder kind de aandacht die hij of zij nodig heeft. In ons aanbod maken wij gebruik van Doenkids en de eigen inbreng van kinderen. Ook spelen we in op de maatschappelijke ontwikkeling en beleving van de kinderen. De activiteiten zijn gekoppeld aan de diverse ontwikkelingsgebieden, leeftijden en talenten. Indien mogelijk maken we uitstapjes passend bij het thema of nodigen we een gast uit die verdieping kan bieden over het onderwerp.

Inzet van medewerkers

Bij het inzetten van de pedagogisch medewerkers hanteren wij de BKR-regels (medewerker kind ratio).

Het kan voorkomen dat een pedagogisch medewerker alleen op de groep is ingezet, omdat het aantal

kinderen dit toe laat. Per leeftijdsgroep kan de bezetting anders zijn ingezet. Bij het openen en sluiten en in de pauzetijd kan er worden afgeweken van de medewerker kind ratio.

Werktijden pedagogisch medewerkers:

Dienstitijden 13:45 uur tot 17:00 uur

Dienstitijden 13:45 uur tot 17:30 uur

Dienstitijden 13:45 uur tot 18:00 uur

Dienstitijden 13:45 uur tot 18:30 uur

Dienstitijden woensdag 11:45 uur tot 16:45 uur

Voor de buitenschoolse opvang geldt dat er voor en na schooltijd en op vrije middagen maximaal een half uur per dag minder pedagogisch medewerkers kunnen worden ingezet. Dan geldt minimaal de inzet van de helft van de benodigde pedagogisch medewerkers.

Wij kiezen ervoor om gezamenlijk te starten omdat alle kinderen tegelijkertijd uit school komen. Op deze manier kunnen wij de kinderen een welkomstgevoel geven waarbij we niet voorbij gaan aan de sociaal- emotionele veiligheid. Wanneer noodzakelijk kunnen wij afwijken bij de starttijd en ophaal momenten.

Vaste gezichten

Wij streven naar het inzetten van vaste medewerkers, waarbij minimaal één vast gezicht aanwezig is om continuïteit te kunnen bieden aan de kinderen. Bij wegvallen van de vaste gezichten benaderen we interne collega's van de schakelgroepen of zij kunnen werken. Wanneer haalbaar zetten we de BBL collega formatief in. Wanneer dit lukt zal de coördinator de groep overnemen zodat er een bekend gezicht voor de kinderen is.

Naast pedagogisch medewerkers kan er een stagiaire voor een bepaalde periode op de groep aanwezig zijn. Afhankelijk van de opleiding en het leerjaar kan een stagiaire diverse verzorgingshandelingen verrichten, kindgerichte activiteiten aanbieden en ondersteunt op de groep. Een stagiaire is nooit alleen op een groep.

Welke verantwoordelijkheden en handelingen een stagiaire mag verrichten, is te vinden in de beroepspraktijk vorming. Dit document is aanwezig op locatie.

Dagindeling

Wij hanteren een vast dagritme om aan de kinderen voorspelbaarheid en continuïteit te bieden. De kinderen van groep 1-2 tot en met 8 komen zelfstandig naar de BSO ruimte waarna zij aan de stamtafel in de eigen groep een eet/drink moment hebben. Daarna kunnen zij deelnemen de activiteiten van Doenkids, kiezen voor vrij spel in een van de speelhoeken of meedoen aan de sport- en spelactiviteiten op een van de buitenlocaties.

Om 16.00 uur gaan alle kinderen aan tafel voor een eet/drink moment. Als alle kinderen klaar zijn kunnen zij weer verder met de activiteit of het vrije spel.

Kinderen kunnen buiten spelen op een van de speelpleinen. Als ouders toestemming hebben gegeven voor het spelen zonder toezicht, mogen zij zelfstandig naar buiten. Er zijn momenten dat er minimaal één medewerker toezicht houdt op het plein, zodat ook de andere kinderen kunnen buiten spelen.

De Centrale Vakantie Opvang Vlaardingen

In de schoolvakanties vindt de opvang *centraal* plaats op locatie De Groene Draad voor kinderen in de leeftijden van 4-13 jaar. Er werkt dan een team van pedagogisch medewerkers dat regulier werkt op IKC de Wereldwijzer, IKC SamenWijs, IKC Erasmus, IKC Jan Ligthart en IKC de Klimboom. De medewerkers krijgen op de eigen locatie de coaching. Dit staat beschreven in het coachplan. Deze is op te vragen bij de directeur van het IKC.

De Centrale Vakantie Opvang Vlaardingen biedt ook opvang aan aan kinderen die normaal gesproken geen gebruik maken van een opvangcontract bij Wijzer. De vakantieopvang is van maandag t/m vrijdag geopend van 7.30-18.30 uur. Ouders en/of verzorgers worden verzocht om hun kind vóór 09.30 uur te brengen i.v.m. het starten van het dagprogramma. Als dit door omstandigheden later

Wennen

Wennen is mogelijk vanaf de startdatum van het opvangcontract en wennen gaat in overleg met ouders. Ouders kennen hun kind en weten wat hij of zij nodig heeft. Het wennen verloopt kindgericht en in samenwerking met ouders. Onze wenprocedure gaat volgens het volgende stappenplan:

1. Tijdens het kennismakingsgesprek met ouders wordt onze wenprocedure toegelicht.
2. De eerste dag dat een kind start op de buitenschoolse opvang, bekijken we hoe het kind zich voelt. Ouders mogen altijd bellen om te vragen hoe het met het kind gaat.
3. Wanneer wij signaleren dat een kind nog niet toe is om een hele middag aanwezig te zijn, bespreken wij met ouders een opbouwschema.
4. Wanneer een kind eraan toe is, bouwen we de tijd dat een kind aanwezig is bij de opvang op.
- 5.

Ouderportaal Konnect

Met ons ouderportaal Konnect hebben ouders toegang tot hun gegevens en facturen, kunnen ouders foto's bekijken die op de groep van hun kind zijn gemaakt, berichten van het kindcentrum lezen maar ook zelf berichten sturen, en kunnen hun kind afwezig* melden en extra opvang aanvragen. Onze medewerkers gebruiken het portaal voor de dagelijkse aanwezigheidsregistratie, het plaatsen van foto's en berichten en het beoordelen van de aanvragen voor extra opvang.

* Wanneer uw kind niet komt, moet u dit doorgeven via Konnect. Vanuit de afdeling plaatsing ontvangt u inloggegevens en de handleiding.

*Extra Opvang

Extra opvang is mogelijk mits de groeps grootte dit toelaat. Ouders kunnen extra opvang aanvragen via ons ouderportaal. De aanvraag komt bij de groep van hun kind binnen en de coördinator opvang van de locatie keurt de aanvraag goed of wijzen deze af. Voor extra opvang kunnen ouders hun opgebouwde tegoed gebruiken of zij ontvangen een aanvullende factuur.

De tegoeden zijn een service die Wijzer in Opvang biedt, ouders kunnen hier geen rechten aan ontlenen.

*Zie ook onze Plaatsingsvoorwaarden

Overdracht, ouderbijeenkomsten en informatie

Wanneer ouders kinderen komen brengen en halen besteden wij tijd en aandacht aan een overdrachtsmoment, waarbij wij ouders mondeling over diverse zaken informeren. Tevens gebruiken wij een app om ouders te informeren en te betrekken bij de opvang. Ook krijgen ouders de nieuwsbrief van het IKC Jan Ligthart 1x per twee weken.

Oudercommissie

Wij werken intensief met de LOC samen. Er zijn 5 tot 6 keer per jaar vergadermomenten vastgelegd in de agenda. De oudercommissie denkt mee, adviseert over de locatie, de opvang en veranderingen in bijv. beleid. Na elke vakantie evalueren wij ons opvang aanbod en kijken we naar het aanbod voor de volgende vakantie.

Kinderparticipatie op de BSO

Bij ons activiteiten aanbod spelen wij in op de wensen, talenten en behoefte van de kinderen. Wij vragen aan de kinderen wat zij leuk vinden om te doen, mee te denken en te kijken naar de inrichting van de groepsruimte. Wij kijken naar maatschappelijke ontwikkelingen en verwerken deze ontwikkelingen in onze activiteitenplanningen. De kinderen worden gestimuleerd en gemotiveerd mee te denken en deel te nemen aan diverse activiteiten.

Klachten en geschillencommissie

Wanneer ouders klachten, complimenten of suggesties hebben hanteren wij de klachtenprocedure van Wijzer in Opvang;

1. Ouders dienen schriftelijk een klacht in. Zij worden attent gemaakt op het klachtenreglement welke te vinden is middels een link op de website: www.wijzer.nu
2. Binnen twee weken worden de ouders uitgenodigd voor een gesprek en wordt het “klachtenformulier na eerste melding van een klacht” ingevuld. Wanneer de klacht niet naar tevredenheid van de ouders is afgehandeld wordt op verzoek van de ouders het formulier en deschriftelijke klacht direct doorgezet naar de hogere geleding binnen de organisatie.
3. Binnen twee weken worden de ouders door de hogere geleding uitgenodigd voor een gesprek en wordt het “klachtenformulier na de tweede melding van een klacht” ingevuld. Wanneer de klacht niet naar tevredenheid van de ouders is afgehandeld wordt op verzoek van de ouders de twee formulieren en de schriftelijke klacht direct doorgezet naar de hogere geleding binnen de organisatie. Dit is te allen tijde het bestuur.
4. Binnen twee weken worden de ouders door het bestuur uitgenodigd voor een gesprek en wordt het “klachtenformulier na de derde melding van een klacht” ingevuld.
5. Zoals in het interne klachtenreglement is vermeld mag de procedure na ontvangst van de
6. schriftelijke klacht in totaal niet langer duren dan 6 weken.

Wanneer de klacht niet naar tevredenheid is afgehandeld hebben de ouders de mogelijkheid om de klacht bij de geschillencommissie in te dienen. Informatie is te vinden via de website: www.wijzer.nu

Wanneer de klacht op de locatie naar tevredenheid is afgehandeld worden de formulieren en de klacht op de locatie bewaard.

Indien de klacht door het bestuur is behandeld worden alle formulieren en de schriftelijke klacht op het servicebureau bewaard.

Het is fijn dat wij ook complimenten, suggesties en aandachtspunten krijgen. Hiervoor kan het “formuliertje voor het noteren van complimenten, suggestie en aandachtspunten” worden gebruikt.

De pedagogisch basisdoelen in de praktijk

Het bieden van emotionele en fysieke veiligheid

Het bieden van emotionele en fysieke veiligheid is de basis van de pedagogische doelstellingen van ons kindcentrum. De medewerkers beschikken over interactievaardigheden. Hierdoor zijn zij in staat een hechte en veilige band met kinderen te ontwikkelen. Wanneer een kind en/of ouder binnen komt worden zij begroet. Wanneer een kind zich niet goed voelt of behoefte heeft aan ondersteuning, zullen deze signalen juist geïnterpreteerd worden en zal er passend op worden gereageerd. Hierdoor zal een kind zich begrepen, geaccepteerd en veilig voelen. Er wordt rekening gehouden met de leeftijd en ontwikkelingsfasen van kinderen. Ook streeft het kindcentrum naar het vormen van vaste groepen kinderen en vaste medewerkers op de groepen. De medewerkers hebben oog voor de een op een interacties met kinderen, maar sturen ook, waar nodig, interacties tussen kinderen onderling. De medewerkers begeleiden en stimuleren kinderen in samen te spelen, te leren, te delen, zich te verplaatsen in elkaar en problemen onderling op te lossen. De inrichting sluit aan bij de doelgroep en de belevingswereld van de kinderen en draagt bij aan een gevoel van geborgenheid. Er is een basisinventarislijst inrichting materiaal en er is een veiligheids- en gezondheidsdocument waarin risico's op ongevallen jaarlijks worden geïnventariseerd en door onderhoud en acties de risico's op ongelukjes worden ingeschat en beperkt. De medewerkers streven ernaar om een voorspelbare, aantrekkelijke en vertrouwde leeromgeving en dagritme te creëren. Dit is terug te zien in dagritmekaarten. Dit geeft de kinderen regelmaat en houvast en hierdoor een gevoel van veiligheid. Vaste elementen zoals brengen en halen, de kring, binnen en buiten spelen, de lunch etc. bieden structuur.

Gelegenheid bieden tot het ontwikkelen van persoonlijke competenties

Kinderen worden door de medewerkers begeleid door middel van het aanbieden van betekenisvolle activiteiten, bij het zoeken naar mogelijkheden, wensen en grenzen met betrekking tot henzelf en hun omgeving. Zo krijgen kinderen de gelegenheid cognitieve vaardigheden te ontwikkelen en zelfvertrouwen op te bouwen. Spelen en leren is onlosmakelijk met elkaar verbonden. Medewerkers geven met hun gedrag en begeleiding het goede voorbeeld en zijn zich hier van bewust. De medewerkers zijn VVE gecertificeerd in het aanbieden van voor en vroegschoolse educatie. Kinderen doen op jonge leeftijd mee aan educatieve themaprogramma's die aansluiten bij de belevingswereld en ontwikkelniveaus van de kinderen. In het VVE-aanbod wordt een totaal aanbod van taal, spelen en leren aangeboden voor kinderen in de leeftijd van 2 t/m 6 jaar. De medewerkers geven kinderen de ruimte om de omgeving te ontdekken en hun motoriek en zintuigen te ontwikkelen. De mogelijkheid om te bewegen, te voelen, zien, ruiken, horen en te proeven. De omgeving is veilig, geletterd, uitdagend, gevarieerd en heeft aansluiting bij de zone van de naaste ontwikkeling van de kinderen. De medewerker heeft oog voor de actuele ontwikkeling van het kind, wat een kind op eigen kracht kan. Daarnaast biedt de medewerker het kind uitdaging en hulp om de naaste ontwikkeling te stimuleren. De medewerker is enthousiast en heeft een actieve betrokken rol. Activiteiten gericht op gezondheid, kennis van de wereld, muziek en dans, denken, taal en rekenen en de motoriek worden ingezet. De activiteiten zijn gekoppeld aan ontwikkelingsdoelen om aan te sluiten bij de ontwikkeling van het kind. Deze doelen komen uit de observatiemethode.

Gelegenheid bieden tot het ontwikkelen van sociale competenties

De sociale ontwikkeling is de ontwikkeling van kinderen, waarbij ze leren omgaan met zichzelf en anderen en waarbij ze leren wat de eigen en andermans gevoelens zijn. Belangrijk bij deze ontwikkeling zijn de psychologische behoeften, hechting en sociale interacties.

Kinderen moeten het gevoel hebben zelf de regie te hebben, zich gewaardeerd en gerespecteerd voelen en moeten het vertrouwen in de eigen vaardigheden. De medewerkers bouwen een relatie op met kinderen en ouders, praten met hen en erkennen gevoelens. De gesproken taal ondersteunt de non verbale communicatie en geeft kinderen het vertrouwen dat ze emoties mogen tonen. De kinderen voelen zich gerespecteerd, gelijkwaardig en gewaardeerd en komen tot interactie met anderen en medewerkers. De medewerker houdt rekening met de verschillen in behoeften en belangen, maakt afwegingen en blijft kijken naar kinderen. De medewerker is zich er van bewust wanneer en hoe in te grijpen bij conflicten en laat de kinderen nadenken over oplossingen. De medewerker is een voorbeeldfunctie in sociaal gedrag, wisselt ideeën en ervaringen uit met medemedewerkers en ouders/verzorgers. Het kindcentrum biedt gelijke kansen en mogelijkheden voor alle kinderen. Opvallend gedrag wordt gesignaleerd, geobserveerd, geanalyseerd en besproken met de ouders. Na toestemming van ouders wordt er contact opgenomen met het consultatiebureau en wordt het kind besproken met de interne begeleider van de locatie. Ouders worden op de hoogte gehouden van de ontwikkelen en de zorgroute die doorlopen wordt.

Overdracht van normen en waarden

De kinderen worden gestimuleerd om met een open blik kennis te maken met algemene waarden en normen in de samenleving met oog op een respectvolle omgang met anderen en het deelnemen aan de maatschappij. Door aandacht te geven aan diverse culturen, gebruiken, tradities en gewoontes van de samenleving en de verschillende culturen die daar deel van uit maken, leren kinderen. De medewerkers hebben respect voor verschillen in temperament, talent, cultuur, opvoedstijlen, sekse, religie, sociaal milieu, opleidingsniveau, gezinssamenstellingen en beperkingen. Door een voorbeeldfunctie van de medewerker en aandacht te besteden aan diversiteit leren kinderen zich aan te kunnen passen. Niemand wordt buitengesloten en er wordt gestreefd naar gelijke kansen voor alle kinderen. De basis hiervoor is het bieden van structuur en het creëren van een veilig klimaat waarin de ontwikkeling van kinderen wordt gestimuleerd en waarin kinderen zich leren aanpassen aan de regels en omgangsvormen die gelden in de samenleving waarin kinderen opgroeien.

De interactievaardigheden in de praktijk

De basis van sensitieve responsiviteit, de vaardigheid om signalen en behoeften van kinderen op te merken, goed te interpreteren en er passend op te reageren, is kijken naar kinderen. Door goed naar kinderen te kijken tijdens verzorgingsmomenten en spelmomenten, verwerft de medewerker veel kennis over de ontwikkeling en de eigenschappen en interesses van het kind. Deze kennis heeft de medewerker nodig om te kunnen aansluiten bij de mogelijkheden van ieder kind en het kind een stapje verder te helpen in de ontwikkeling. Door het bieden van emotionele ondersteuning en het gevoel van warmte en geborgenheid geven, een kind oppakken, troosten en knuffelen, krijgt het kind vertrouwen in de ander, zelfvertrouwen en een gevoel van eigenwaarde.

Bij het respecteren van de autonomie ziet de medewerker alle kinderen in de groep als individu. Een kind is niet alleen een onderdeel van de grote groep. Ieder kind heeft zijn eigen gewoontes, voorkeuren en ideeën. De medewerker benoemt wat kinderen voelen, zien en ervaren en laat merken dat zij/hij op de hoogte is waar het kind van houdt, waar het graag mee speelt en hoe de thuissituatie is. De medewerker benoemt het als een kind verdrietig is en vraagt wat er aan de hand is. Kinderen mogen zelf dingen doen en uitproberen, oplossingen bedenken en zelf ervaringen opdoen. Zo leren kinderen zelfvertrouwen te ontwikkelen. De medewerker toont waardering voor de initiatieven van de kinderen en ondersteunt de kinderen in het opdoen van nieuwe ervaringen. Door zo te handelen en te kijken naar een kind respecteert de medewerker de autonomie van het kind. Geduld hebben en het tempo en de ontwikkeling van een kind volgen past dan ook zeker binnen het ontwikkelingsgericht werken met het VVE programma.

Bij structureren en grenzen stellen maken de medewerkers duidelijk wat de kinderen in de groep kunnen verwachten, welke regels er zijn en hoe zij ervoor zorgen dat de kinderen en de andere medewerkers zich daar ook aan houden. Er wordt gewerkt met een vast dagritme, dat voorspelbaarheid biedt aan de kinderen. Kinderen kunnen hierdoor makkelijker mee doen, omdat ze weten wat er komen gaat en wat er van de kinderen verwacht wordt. De medewerker helpt de kinderen bij het volgen van de regels door afspraken te herhalen en door tijdig in te grijpen als het ernaar uit ziet dat een kind de regel vergeet. De medewerker geeft een duidelijke uitleg over wat zij van kinderen verwacht bij een activiteit, uitstapje, taak of verzorgingsmoment. De medewerkers zijn consequent. Er zijn groepsafspraken die op een respectvolle en inzichtelijke manier gedeeld worden en structuur bieden. In het groepsproces is bijv. aan de orde stellen van beurten belangrijk. Dit creëert kansen voor alle kinderen om actief deel te nemen aan een gesprek of activiteit.

De kinderen komen in het kindcentrum in aanraking met veel andere kinderen en hebben naast het samenleven gedurende de dag ook onderling contact. Deze ervaringen kunnen de sociaal emotionele ontwikkeling positief en negatief beïnvloeden. Het is van belang dat een medewerker oog heeft voor de interacties en deze zo nodig begeleidt en stimuleert. De medewerker merkt zowel negatieve als positieve situaties op en waardeert en beloont deze waardevolle en leerzame contactmomenten. Opmerken en aanmoedigen zijn een belangrijke taak voor de medewerkers. Een voorbeeldfunctie, imiteren en kinderen samen taakjes laten doen dragen bij aan het stimuleren en het begeleiden van interacties. Negatieve interacties worden door de medewerker bijgestuurd door middel van bemiddelen en helpen samen verder te kunnen. De medewerker is open, zonder oordeel en speelt geen politieagent. De medewerker is de bemiddelaar en laat de kinderen samen nadenken over een oplossing. De medewerker heeft positieve aandacht voor alle kinderen en zorgt voor een prettige groepsfeer/klimaat. Er wordt een WIJ gevoel gecreëerd doordat er gezamenlijke activiteiten plaats vinden met vertrouwde gewoontes en rituelen. De kinderen krijgen de gelegenheid om in kleine groepjes te spelen, maar ook zich even terug te kunnen trekken.

Ontwikkelingsstimulering

Bij ontwikkelingsstimulering gaat het om de acties die de medewerker onderneemt om de kinderen te begeleiden bij het vergroten van vaardigheden en kennis, passend bij het ontwikkelniveau en het potentieel van kinderen. In het werken met het VVE-programma kijken we naar het ontwikkelniveau van de kinderen en stellen we doelen passend bij deze ontwikkeling. De stimulering sluit aan en is niet te moeilijk of te makkelijk (de zone van de naaste ontwikkeling). De medewerker prikkelt de aandacht en interesses van de kinderen. De ontwikkelingsgebieden die wij stimuleren d.m.v. activiteiten zijn de cognitieve ontwikkeling en spel, taalontwikkeling, motorische ontwikkeling en de sociaal emotionele ontwikkeling. Er zijn geplande activiteiten zoals opgenomen in onze thema planning, maar ook ontstaan er spontane activiteiten die passen bij de belevingswereld van de kinderen en de maatschappelijke ontwikkelingen. Door open vragen te stellen wordt onderzocht welke kennis kinderen al hebben verworven over een bepaald onderwerp, voorwerp, boek etc. Er wordt dieper ingegaan op de uitingen van kinderen, maar ook worden kinderen gestimuleerd te denken in oplossingen of vragen te stellen. Bij ontwikkelingsstimulering is een rijke speel leeromgeving ook belangrijk. Er zijn hoeken, divers speelmateriaal, boeken etc. De medewerker onderneemt, doet en ervaart samen met kinderen, speelt mee. De medewerker toont belangstelling voor de kinderen en onderzoekt welke plannen het kind heeft en helpt bij het behalen van deze plannen. Door vragen te stellen en te praten komt de medewerker tot een beeld van interesses, ontwikkeling, kennis en verbindt de medewerker kinderen met elkaar tot een groepsproces of samen spel.

Praten en uitleg geven

Kinderen leren taal door een combinatie van taalaanbod door de omgeving, taalproductie door het kind en door feedback op het taalgebruik vanuit de omgeving. De medewerkers bieden een rijk taalaanbod. Alle interacties worden voortdurend begeleid door taal. Praten en uitleggen is de mate waarin de pedagogisch medewerker praat en dingen uitlegt. De manier waarop de medewerker dit doet is van belang. De medewerker leert de kinderen de taal te begrijpen en te gebruiken, gevoelens, eigen wil en handelingen onder woorden te brengen, de wereld om het kind heen te begrijpen, maar ook samen leren en elkaar te begrijpen. De beroepskracht benoemt wat ze doet en wat er gaat gebeuren en gebeurt. De medewerker benoemt gevoelens en gaat na of de intenties van de kinderen duidelijk zijn. Door gesprekjes te voeren waarbij de medewerker zich aanpast aan het begripsniveau speelt zij in op interesses van de kinderen. De medewerker gebruikt ook non-verbale communicatie passend bij de verbale communicatie en verwoordt wat er feitelijk gebeurt en wat de medewerker gaan doen. De medewerker vertelt verhalen en leest verhalen voor.

